

Bp Stanisław Stefanek TChr

Instrukcja w sprawie odprawiania Mszy wieczornych na rozpoczęcie niedzieli i uroczystości obowiązujących

1. Kodeks Prawa Kanonicznego w kanonie 1248, a także statut 368 I Synodu Diecezji Łomżyńskiej ustalają, że obowiązek uczestniczenia we Mszy św. niedzielnej oraz innych dni świątecznych, określonych przez prawo, spełnia się albo w samym dniu świątecznym, albo wieczorem dnia poprzedniego. Tę zasadę stosowano w niektórych Kościołach partykularnych już wcześniej za zezwoleniem Stolicy Apostolskiej, a coraz częściej od posoborowej Instrukcji o Kulcie Tajemnicy Eucharystii z 1967 r. Wprowadzenie tej normy, najpierw w ograniczonym terytorialnie zakresie, a obecnie rozciągnięcie jej na cały Kościół, miało na celu ułatwienie wiernym świętowania dnia Pańskiego w zmienionych warunkach życia społecznego, gospodarczego i rodzinnego. Soboty wolne od pracy i związane z tym masowe wyjazdy poza miasto, zatrzymanie w niedziele wielu ludzi w zakładach pracy ciągłej i w komunikacji, rozwój turystyki, niewystarczająca ilość kapłanów do obsługi licznych kościołów i kaplic, stworzyły nową sytuację dla duszpasterstwa dni świątecznych. W takich warunkach utrzymanie obowiązku Eucharystii niedzielnej tylko w niedzielę narażało nieraz sporą część wiernych na straty duchowe, wynikające z opuszczenia Mszy świętej.

2. Wprowadzając tę praktykę, nawiązano do prastarej, sięgającej czasów apostołskich, praktyki sprawowania Eucharystii niedzielnej w sobotę wieczorem, kiedy to, zgodnie z ówczesnym sposobem pojmowania czasu, rozpoczynał się dzień Pański czyli niedziela. Rozpoczynanie nowego dnia liturgicznego wieczorem zachowało się, jak wiadomo, w kościelnej Liturgii Godzin aż do naszych czasów. W odnowionym po Soborze Oficjum dwa rodzaje dni liturgicznych: niedziele i uroczystości (sollemnitates) rozpoczynają się I niesporami w dniu poprzedzającym. W ten sposób Kościół, który zresztą jeszcze w pierwszych wiekach przeniósł Mszę niedzielną na godziny poranne i przedpołudniowe, zachował pamiątkę pierwotnej praktyki.

3. Chociaż świętowanie niedzieli przez sprawowanie Eucharystii już w sobotę wieczorem nawiązuje do najstarszej praktyki chrześcijaństwa, to jednak stosowanie zasady kanonu 1248 nie może wprowadzić nieładu w praktykach religijnych wspólnot kościelnych i poszczególnych wiernych. Ta zasada ma służyć i zachowaniu charakteru dnia Pańskiego, w którym, jak mówi soborowa Konstytucja o Liturgii (art. 106), „wierni powinni się schodzić razem dla słuchania słowa Bożego i uczestniczenia w Eucharystii” i „który należy tak przedstawić i wpoić w pobożność wiernych, aby stał się również dniem radości i odpoczynku od pracy”. Zasadniczym czasem spełniania obowiązku udziału we Mszy św. musi pozostać nadal sam dzień świąteczny, choćby z tego względu, że umożliwia on większości wiernych zejście się razem na Eucharystię i pozwala im przeżyć tajemnicę Wieczerzy Pańskiej i Pamiątkę Męki i Zmartwychwstania Chrystusa w atmosferze spokoju, radości i odpoczynku. Każdy

wierny ma wprawdzie swobodę wyboru pory Mszy niedzielnej, winien jednak, jeśli to możliwe, wchodzić w liturgię Mszy świątecznej w świątecznym nastroju szukając umocnienia więzi z całą wspólnotą kościelną i parafialną. Trzeba na to zwracać uwagę wiernych, informując o prawie dotyczącym obowiązku Mszy św.

4. Racje, dla których kanon 1248 obowiązuje w całym Kościele, istnieją również w naszym kraju, a nawet wzmacniają je nieprawidłowości życia społecznego i gospodarczego. Wielu wiernym trzeba ułatwić, a niektórym wprost umożliwić, udział w niedzielnej i świątecznej Liturgii. Dlatego, mając na uwadze przepisy Prawa Kanonicznego i kierując się troską o właściwy kształt duszpasterstwa dni świątecznych oraz jego owocność, ustala się następujące przepisy i wskazania:

a) W kościołach, w których odprawia się codziennie Mszę wieczorną należy obowiązkowo w sobotę lub w przeddzień święta obowiązującego odprawiać wieczorem Mszę św. z niedzieli lub święta, zgodnie z kalendarzem liturgicznym.

b) W innych kościołach wprowadzenie Mszy niedzielnych i świątecznych wieczorem dnia poprzedzającego wymaga przemyślenia i duszpasterskiej roztropności.

c) Msza św. rozpoczynająca obchód niedzieli lub święta obowiązującego powinna być odprawiana wieczorem; najwcześniej o godz. 16.00 (17.00 – czasu letniego).

- Formularz Mszy św. dnia świątecznego, odprawianej w poprzedzający wieczór, z zasady bierze się z niedzieli lub uroczystości, obchodzonych w dniu następnym. Wyjątek stanowi przypadek, gdy w dniu poprzedzającym jest uroczystość posiadająca wyższą rangę od niedzieli lub uroczystości przypadających w niedzielę. Formularz mszalny z wigilii bierze się w przeddzień następujących uroczystości: Boże Narodzenie, Zesłanie Ducha Św[iętego], Narodzenie św. Jana Chrzciciela, Św. Apostołów Piotra i Pawła, Wniebowzięcie NMP.

- Wierni, uczestniczący we Mszy św. odprawianej z okazji zawierania małżeństwa spełniają obowiązek udziału w Eucharystii niedzielnej. Formularz bierze się ze Mszy św. obrzędowej, chyba że nie pozwalają na to przepisy liturgiczne.

- We Mszy wieczornej w dzień poprzedzający niedzielę lub święto zawsze odmawia się Gloria (z wyjątkiem niedziel Adwentu i Wielkiego Postu) oraz Credo (z wyjątkiem Mszy obrzędowej), bierze się trzy czytania, głosi homilię, odmawia modlitwę wiernych i podaje się ogłoszenia duszpasterskie.

- Wierni, którzy komunikowali, rano mogą podczas tej Mszy św. przystąpić po raz drugi do Komunii Świętej (kan. 917 KPK).

- Kolektę (tace) zbiera się na cel wyznaczony na przypadającą niedzielę lub święto.

d) W soboty i dni poprzedzające uroczystości obowiązujące należy zachować tradycyjne nabożeństwa majowe, czerwcowe i październikowe. Jeśli w kościele obchodzi się soboty Królowej Polski, nabożeństwa należy odprawiać przed Mszą św. z niedzieli, tak samo jak inne Msze z dnia liturgicznego przypadającego w sobotę.

e) W przypadku wprowadzenia Mszy niedzielnych i świątecznych w poprzedzający wieczór, należy to uwidocznić w rozkładzie nabożeństw na tablicy ogłoszeń. Dla uniknięcia niewłaściwego korzystania z nowej praktyki (co może wyrażać się

w stałym uczestnictwie we Mszy św. w dzień poprzedzający np. z powodu wygodnictwa) należy w katechezie i przepowiadaniu nieustannie ukazywać istotę chrześcijańskiej niedzieli i sposób jej świętowania. Powyższe pouczenie i konkretne ustalenia dopomogą Duszpasterzom w radosnym przepowiadaniu paschalnego misterium Chrystusa, które najpełniej uobecnia się w niedzielnej i świątecznej Eucharystii.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

+ Stanisław Stefanek TChr
Biskup Łomżyński

Ks. T. Śliwowski
Kancelarz Kurii

Łomża, dnia 19 lutego 2008 r.

N. 272/B/2008

Ze strony <http://www.kuria.lomza.pl/index.php?k=94>